

de ældre at blive på. Det kræver seniorpolitik, og det kræver måske også andre traditioner end dem, man nu har på overenskomstområdet. Ja, det gør det, men hvis vi skal have råd til velstanden, velfærden og gældsafviklingen, kræver det disse flere arbejdstimer, som især skal komme til veje ved, at vi er i stand til at få dem i arbejde, der i dag ikke arbejder, og gøre det til noget næsten uafviseligt, at mennesker ikke mere eller mindre skal føle sig presset til at forlade arbejdsmarkedet, når de er 60 år.

Der ligger ikke i den redegørelse nogen forudsætning om, at vi så skal afskaffe efterlønnen eller orlovsordningerne, men der ligger en forudsætning om, at den revolution i arbejdsmarkedspolitikken, som vi har sat i gang, bliver en succes, at vi bliver i stand til at opkvalificere og sørge for, at der er job til de mennesker, der ønsker et job, og at vi som sagt gør det mere attraktivt for de ældre at blive.

I den proces er en uddannelsesorlov ikke en del af problemet, men en del af løsningen. I den proces, hvor vi for at skaffe tilstrækkelig mange arbejdspladser til danskerne, der kan give os en høj levestandard og løse vores statsfinansielle, offentligt finansielle problemer, er kvalifikationer afgørende, og der bliver ikke tilført nok kvalifikationer alene ved, at vi løser den første mest påtrængende opgave, nemlig at sørge for, at alle unge får en uddannelse. Også de, der er på arbejdsmarkedet, beskæftigede og ledige, skal have flere kvalifikationer. Derfor er uddannelsesloven et redskab, som er afgørende for, om virksomhederne også om 5, 10, 15 og 25 år kan få den arbejdskraft, de efterspørger.

Der er i øjeblikket en større og efter min mening lidt misforstået pressedækning, der siger, at uddannelsesorlov eller orlov i almindelighed er et samfundsøkonomisk spild. Jeg mener, det er forkert. Det bygger på en lidt simpel anvendelse af nogle økonomiske teorier om, at når man begrænser udbudet af arbejdskraft, bliver der lønpres, og så bliver der færre beskæftigede om 10 år og om 20 år. Men det skal jo modsvares af den forbedring af arbejdsmarkedet, som opkvalificeringen giver, og det føler jeg mig overbevist om er en langt mere tungtvejende faktor.

Og så skal man vel også lige huske, at orlovsordningerne virker på to måder. De virker som et ekstra tilbud, en anden type tilbud, til en lang række ledige, som vi jo under alle omstændigheder var forpligtet til at sørge for attraktive tilbud til, og så virker de som et tilbud til nogle

beskæftigede, men det er i virkeligheden kun godt 1 pct. af de beskæftigede, der benytter orlovsordningerne. Så derfor er den diskussion, der har været i det allersidste par døgn, måske ikke så retvisende endda.

Der er selvfølgelig det rigtige i den, at forældreorloven er en social forbedring. Den har ikke samme langsigtede virkning på arbejdsmarkedets strukturproblemer som uddannelsesorloven. Det er da rigtigt. Men hvad er forældreorloven andet og mere end netop præcis at give den mulighed for en længere barselorlov, som vores nabolande faktisk har gennemført? Det er sådan, den virker for langt den største dels vedkommende, og dermed virker den jo også forbedrende på familiernes trivsel og tager et pres af den del af institutionsområdet, som er mest omkostningskrævende og mindst pædagogisk velbegrundet.

Jeg vil gøre disse bemærkninger også af den grund, at dér, hvor man prøver at stikke en syl ind og sige, at der ikke er styr på udgifterne i regeringens økonomiske politik, og at der er ikke råd til det, det er meget ofte orlovsordningerne. Men der er styr på det, og der er råd til det, vel at mærke hvis de strukturreformer, vi har sat i gang, de justeringer der er gennemført af arbejdsmarkedspolitikken, får lov til at virke med fuld styrke og vi behårdt holder fast i den stabilitetspolitik, som økonomiministeren just gjorde nogle bemærkninger om, så beskæftigelsen kan komme op.

Kan regeringen løse den opgave? Tja, vi er i spidsen med hensyn til beskæftigelsesfremgang og underskudsnedbringelse i det europæiske billede i øjeblikket, når man ser på de sidste par år. Vi er i spidsen med de strukturreformer på skatten og på arbejdsmarkedet, som man snakker om i resten af Europa.

Man kunne sådan en lille smule selvrosende sige, at det, resten af Europa kunne lære af Danmark, var at gennemføre de strukturreformer, som vi har sat på skinner, men vel at mærke at gøre det, uden at det var en del af en samlet økonomisk politik, der pressede beskæftigelsen ned, for det er jo lige præcis det, vi har bevist på de 2-3 år kan lade sig gøre.

Den frygt, som man kan have for konjunkturerne, den bekymring, som man kan have for en fremtidig beskæftigelsesudvikling i Danmark, knytter sig i virkeligheden først og fremmest til, om resten af Europa er i stand til at eftergøre det kunststykke, Danmark har gjort. Men netop fordi vi har vist, at det er sådan, det skal gøres, skal